

ÎNCHEIERE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire depusă de Galina Enachi împotriva încheierii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Enachi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la contestarea actelor administrative,

c o n s t a t ă

La 30 septembrie 2015 Galina Enachi a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la 10 noiembrie 2014 a depus cerere Consiliului de supraveghere a activității de audit solicitând permisiunea de a absolvi cursurile de perfecționare continuă.

Menționează că certificatul de calificare pentru auditul general seria XXXXX i-a fost retras prin pct.3 din anexa la ordinul Ministerului Finanțelor nr. 59 din 29 mai 2012 în baza deciziei nr. 1 din 17 mai 2012 al Consiliului de supraveghere a activității de audit pentru încălcarea art. 15 lit.f) din Legea privind activitatea de audit nr. 61 din 16 martie 2007, deoarece nu și-a ridicat nivelul de calificare (nu mai puțin de 40 de ore academice) în organizațiile și instituțiile cu instruire profesională continuă.

Susține că, din cauza arestului preventiv în perioada 2011-2014 a fost în imposibilitate și lipsită de dreptul de a exercita profesia de audit pe care o practică din 1994, precum și de a trece instruirea profesională în perioada 2011-2012, fapt despre care a informat atât Consiliul de supraveghere a activității de audit cât și Ministerul Finanțelor.

Afirmă că, prin răspunsul Consiliului de supraveghere a activității de audit nr. 30-16/140 din 30 decembrie 2014 a fost informată că pentru satisfacerea cererii nu există temei legal, în pofida faptului că prin scrisoare din 05 ianuarie 2015 a informat Consiliul de supraveghere a activității de audit despre absolvirea cursurilor de instruire profesională continuă a auditorilor (40 de ore academice) și a anexat certificatul de perfecționare a auditorilor nr. 1532 eliberat de SC „Asin-Consulting” SRL, îndeplinind în acest sens condițiile prevăzute la art.15 lit.f) din Legea privind activitatea de audit.

Invocă faptul că la 21 februarie 2015 a înaintat cerere prealabilă Ministerului Finanțelor, însă nu a primit răspuns.

Solicită admiterea cererii; restabilirea și repunerea în dreptul de a practica activitatea de audit; anularea răspunsului nr. 30-16/140 din 31 decembrie 2014 eliberat de Consiliul de supraveghere a activității de audit, constatarea faptului nesoluționării în termenul legal a scrisorilor nr. 2012643982 MD din 05 ianuarie 2015 și nr. 2012669232 MD din 21 februarie 2015 și privarea continuă a dreptului de exercitare a profesiei de audit; obligarea Ministerului Finanțelor de a radia din Registrul de stat al auditorilor datele privind retragerea certificatului de calificare.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Galina Enachi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la repunerea în dreptul de a practica activitatea de audit. S-a remis Galinei Enachi încheierea și cererea de chemare în judecată cu toate documentele anexate. S-a explicat Galinei Enachi că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pîrît, cu același obiect și aceleași temeuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, conform informației din PIGD, Galina Enachi a depus cerere identică împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la repunerea în dreptul de a practica activitatea de audit,

La fel, prima instanță a reținut că prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 19 mai 2015 a fost primită în procedură de examinare cererea de chemare în judecată înaintată de Galina Enachi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la repunerea în dreptul de a practica activitatea de audit, dosarul cu nr. 3-1225/15, iar prin încheierea aceleiași judecătoriei din 25 septembrie 2015 a fost atras în procesul civil intentat la cererea de chemare în judecată înaintată de Galina Enachi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la repunerea în dreptul de a practica activitatea de audit, în calitate de intervenient accesoriu Consiliul de supraveghere a activității de audit.

La 10 noiembrie 2015 Galina Enachi a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015, solicitînd admiterea recursului și casarea integrală a încheierii cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015 s-a respins recursul declarat de Galina Enachi și s-a menținut încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015.

La 28 noiembrie 2017 Galina Enachi a depus cerere de revizuire împotriva *inter alia* încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 și

deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea actelor de dispoziție judecătorești respective și rejudecarea cauzei.

În motivarea cererii de revizuire a reiterat circumstanțele de fapt ale cauzei invocând drept temei de revizuire art. 449 lit.h) din Codul de procedură civilă, deoarece decizia CEDO din 25 aprilie 2017 are valoare probatorie și eficiență juridică ce atestă că titularul cererii de revizuire nu a beneficiat de mijloace adecvate pentru ocrotirea dreptului de exercitare a profesiei de audit și respectiv, de condiții adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor prescrise de lege în privința menținerii nivelului de calificare.

Sușine că, actele administrative emise de Ministerul Finanțelor și Consiliul de supraveghere a activității de audit sunt afectate de vicii de legalitate, întrucât neprezentarea sa la cursurile de formare profesională continuă (ce a constituit temei de emitere a actelor administrative contestate) se datorează aflării sale în arest ilegal, fapt stabilit prin decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 aprilie 2017, totodată referindu-se la jurisprudența CtEDO.

Consideră că în sensul art. 6 CEDO și art.1 din Protocolul nr.1 adițional la CEDO, Consiliul de supraveghere a activității de audit și Ministerul Finanțelor nu au asigurat un mecanism de soluționare a cererilor înaintate ce s-au soldat cu retragerea certificatului de calificare, iar motivele și argumentele invocate în apărarea sa nu au fost analizate efectiv, nebeneficiind de dreptul la un recurs efectiv.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de revizuire este inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În baza art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Articolul 448 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, cererea de revizuire declarată în temeiurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h) se examinează în toate cazurile de Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu prevederile art.453.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Conform art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Colegiul relevă că, acest temei de declarare a revizuirii instituie respectare a două condiții: prima – se referă la consecințele grave ale încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale și care continuă să se producă; a doua consecință, deosebit de importantă, vizează imposibilitatea remedierii consecințelor produse în

alt mod decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

Admiterea revizurii este condiționată, în primul rând, de existența unei constatări a Curții Europene pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului privind încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a cetățeanului. Astfel acest temei de revizuire este necesar pentru a se crea posibilitatea reparării prejudiciilor cauzate cetățenilor prin încălcarea drepturilor și libertăților lor atunci când acest lucru se constată printr-o decizie a Curții Europene pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Altminteri, autoritatea hotărârii judecătorești pronunțate de instanțele judecătorești să constituie un obstacol major în calea reparării prejudiciului cauzat.

În aceasta ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, în litigiul al cărui redeschidere se solicită, Galina Enachi nu este îndreptățită ca în baza deciziei Curții Europene pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului din 25 aprilie 2017 (f.d.29 recto-verso) să retracteze actele de dispoziții judecătorești, întrucât decizia respectivă vizează plângerea reclamantei în temeiul articolului 5 §§ 1 și 3 din Convenție în legătură cu detenția ilegală și lipsa de motive relevante și suficiente pentru arestarea ei preventivă. Astfel, plângerea Galinei Enachi poartă un caracter penal bazat pe art. 5 din Convenție, fără a se constata o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată prin anularea actelor de dispoziție judecătorești pronunțate de o instanță de judecată națională.

Din raționamentele descrise Colegiul nu poate reține cele invocate în cererea de revizuire precum că decizia CEDO din 25 aprilie 2017 are valoare probatorie și eficiență juridică ce atestă că titularul cererii de revizuire nu a beneficiat de mijloace adecvate pentru ocrotirea dreptului de exercitare a profesiei de audit și respectiv, de condiții adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor prescrise de lege în privința menținerii nivelului de calificare.

Mai mult ca atât, efectele deciziei CEDO nominalizate nu pot avea repercusiuni asupra raporturilor dintre Galina Enachi și Consiliul de supraveghere a activității de audit și Ministerul Finanțelor, or obiectul plîngerii înaintate în fața Curții Europene de către revizuent constă în pretinsa violare a art. 5 din Convenție ce nu are aplicabilitate directă asupra litigiului în cauză.

Colegiul nu poate reține cele invocate în suportul revizurii precum că actele administrative emise de Ministerul Finanțelor și Consiliul de supraveghere a activității de audit sunt afectate de vicii de legalitate, întrucât neprezentarea sa la cursurile de formare profesională continuă (ce a constituit temei de emitere a actelor administrative contestate) se datorează aflării sale în arest ilegal, fapt stabilit prin decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 aprilie 2017, deoarece poartă un caracter declarativ, iar revizuentul a interpretat eronat decizia Curții Europene din 25 aprilie 2017, or cum instanța de recurs a reținut supra, efectele deciziei CEDO nominalizate nu pot avea repercusiuni asupra raporturilor dintre Galina Enachi și Consiliul de supraveghere a activității de audit și Ministerul Finanțelor. Totodată, jurisprudența CtEDO invocată în cererea de revizuire reflectă obiecte de examinare a cauzelor diferite de prezentul litigiu și nu este relevantă.

Astfel, Colegiul remarcă faptul că, revizuentul nu a prezentat nici o hotărîre a Curții Europene a Drepturilor Omului ce s-ar atesta constatarea încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea încheierii Judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, susceptibilă să influențeze soluția pronunțată de instanțele inferioare.

De altfel, restituirea cererii de chemare în judecată prin încheierea Judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 (f.d.8), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015 (f.d.21-24), a fost dispusă în baza art. 170 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și avînd aceleași temeuri. Respectiv, Colegiul reține că nu există legătură cauzală între aflarea revizuintei în arest preventiv și restituirea cererii de chemare în judecată, or acțiunea de restituire nu este condiționată de starea de arest a Galinei Enachi.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, admiterea cererii de revizuire depusă de Galina Enachi în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii în sensul art. 449 lit.h) din Codul de procedură civilă, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului.

Colegiul consideră relevantă jurisprudența CtEDO în speța Popov (2) contra Moldovei în care înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 par. 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (Josan v. Moldova, nr. 37431/02, § 25; Brumărescu v. România, nr.28342/95, §61; Ryabykh v. Rusia, nr.52854/99, §52.).

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Galina Enachi ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Galina Enachi împotriva încheierii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Enachi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la contestarea actelor administrative.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu